

Clover
Hendry

vaihtaa
vapaalle

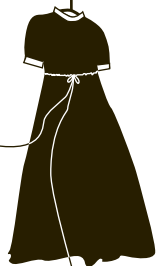
BETH MORREY

BAZAR



BETH MORREY

Clover
Hendry
vaihtaa
vapaalle



SUOMENTANUT PIRJO RUTI

BAZAR





Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Pirjo Ruti
Englanninkielinen alkuteos *Lucky Day*
Copyright © 2024 Hector Productions Ltd

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-403-099-1

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Pollylle, joka keskeytti, ja Tomille,
joka sai minut jatkamaan.

*Lopulta havaitsin, ettei huolehtiminen johtanut
mihinkään ja luovuin siitä.
Ja vein vanhan ruumiini
ulos aamuun
ja lauloin.*

OLIN HUOLISSANI, MARY OLIVER

(SUOM. PERTTI NIEMINEN JA TUULIA TOIVANEN)

Aamu

1

Päivä alkoi kuten mikä tahansa muukin, mutta lähti sitten väärään suuntaan. Totta puhuen kaikki suistui aika nopeasti raiteiltaan. Pikkuasiat kasvoivat lumipallon lailla ja paisuivat lumivyöryksi. Kuten siinä hevosenkenkälörussa: *Naulan puuttuessa...* En muista sitä nyt – hitto, taas aivo-sumua – mutta kaikki alkaa pienestä, ja ennen kuin huomaakaan, koko valtakunta on menetetty ja ollaan pahassa pulassa. Kaikki pikkuriikkisen naulan puuttumisen vuoksi. Torstaina 16. kesäkuuta minun olisi pitänyt olla työhuoneessani etsimässä netistä kivoja kuvauspaikkoja Padstow'ssa, mutta monesta eri syystä sanoin pomoani mulkuksi ja sain jonkinlaisen kohtauksen, ja tässä sitä nyt ollaan.

Päänsärky alkoi viime yönä, hiipi kasvojensyrjää ylös kuin pimeä voima ja herätti minut. Tavalliset särkylääkkeet eivät auta vähääkään, ja olen jo aikoja sitten lakannut pyytämästä lääkäriltä mitään vahvempaa. Kun viimeksi kyyhötin desinfiointiaineelta haisevalla muovituolilla kivun kourissa, lääkäri kehotti minua kokeilemaan meditaatiota ja kääntyi sitten naputtelemaan jotain tietokoneelle.

Pelkäsin hänen laittavan potilastietoihini lääkärikoodeja, jotka kertoisivat minun olevan luulosairas tai estäisivät minua saamasta enää unilääkkeitä, joten annoin periksi ja sanoin lataavani meditaatiosovelluksen. Latasinkin, mutta sateen ropina sai minut pelkäämään, että ullakon vino-katon pystyikkuna oli taas avautunut, joten sovelluksesta ei oikein ollut apua.

En saanut enää unen päästä kiinni, joten nousin varhain ja aloin tehdä illalla kesken jääneitä askareita. Viikkasin pyykit ja täytin uudestaan pesukoneen, ja silmissä välähtelevät värit saivat minut räpyttelemään. Raaputin vuoan pohjaan kuivaneen tomaatin irti, otin pakastimesta lammasta sulamaan iltaa varten, lisäsin mielessäni naanleivän ostoslistalle ja annoin Grizeldalle aamupalan, jonka se latki nirsoillen. Jääkaapin ovi pursui liimalappumuistutuksia, jotka minä olin kirjoittanut ja joista perheeni vähät välitti: *Peru maito, Soita katonkorjaajalle, Himan synttärit, Jonathanin synttärit, Pesula tiistaina, Kissan kirppukäsittely, Ethanin inhalaattori, Tilaa puutarhajätesäkkejä, Varaa papakoe, Korjaa porrasvalo, Maksa Lottielle, SOKKOTREFFI-KARONKKA??* 😞

Isoilla kirjaimilla kirjoitettu sana pisti silmään ja muistutti minua, kuten oli tarkoituskin. Aloin käydä sähköpostia läpi ja avasin vastahakoisesti viestin, joka koski tulevia työpaikkajuhlia, uuden ohjelmamme esitystilaisuutta. Minulla ei ollut mitään tekemistä sen kanssa, enkä halunnut mennä juhliin enkä osallistua millään tavoin koko asiaan, mutta pomoni Vincent vaati, että meidän kaikkien oli tul-tava paikalle. Nyt Vincen assistentti Imogen oli lähettänyt

minulle vieraslistat ja pyysi minua tarkistamaan ne siltä varalta, että niissä olisi joku, jota Vince inhosi: CLOVER, OLET PELASTAVA ENKELI!!!! Kello ei ollut vielä kuuttakaan aamulla, kun huomasin selaavani nimelistaa nähdäkseni, oliko siinä joku Vincen suututtama ohjelmapäällikkö tai kaunaa kantava entinen työntekijä.

Nimiä nimien perään, pääasiassa tuntemattomia. Tunnistin vain jokusen sieltä täältä, mutta sitten eräs tietty kirjainyhdistelmä pullistui kuin ilmapallo ja hajaantui sikin sokin silmiäni edessä, kunnes kipu sai vallan enkä voinut enää katsoa ruutua. Paiskasin kannettavan kiinni, painoin kädet kasvoille työntääkseni kivun pois, karkottaakseni sen. Ketä kiinnosti, kuka oli tulossa juhliin, minä en ainakaan ollut, joten asialla ei ollut sikälikään merkitystä, minun olisi parasta vain unohtaa koko juttu, heittää se mielestäni, se ei kuulunut minulle. Painettuani hetken nenänvartta ja yritettyäni tehdä tuloksetta mindfulness-hengityksiä päätin jatkaa päivää ja katsoa, lakkaisiko päänsärky, jos en kiinnittäisi siihen huomiota.

Päässä jyskytti yhä, kun tyhjensin tiskikonetta. Robbie täyttää sen aina väärin, haarukanpiikit alaspäin – luultavasti varmistaakseen, että koneen täyttäminen pysyy minun tehtävänäni. Toki minäkin teeskentelen samasta syystä, että kiinteistöverot ovat minulle täyttä hepreaa, mutta asiat, jotka muka menevät yli ymmärryksemme, ovat minusta epäreilussa epätasapainossa. Kun kaikki oli hoidettu ja tavarat olivat paikoillaan, aloin penkoa keittiön ikkunalaudalla asustavaa keramiikkakanaa. Siinä on tarkoitus säilyttää kananmunia, mutta kuka viitsii siirtää munat

kennosta toiseen astiaan? Sen sijaan se toimii satunnaisen lääkkeiden säilytyspaikkana – olipa vaivana ruoansulatus, ummetus, hengenahdistus – mikä hyvänsä ”tus”, niin meidän kanastamme löytyy siihen lääke. Haluan olla varustautunut, tuli mitä tahansa – Robbien mukaan varaudun katastrofiin.

Siinä ne olivat: kaksi viimeistä jäljellä olevaa tablettia Vicodin-pakkauksesta, jonka Robbie sai työmatkallaan USA:ssa, kun oli satuttanut olkapäänsä ottaessaan laukkuun ylhäällä olevasta lokeroista. Hän sanoi, että tabletit olivat saaneet hänet viikoksi pilveen, ja hän oli lakannut ottamasta niitä, koska oli alkanut nauttia niistä liikaa. Hän pudotti kaksi viimeistä pilleriä kanaan ja sanoi: ”Näitä ei saa ottaa missään tilanteessa”, ja minä kysyin: ”Miksi sinä sitten laitat ne tuonne?”, mihin hän vastasi: ”Vakuutukseksi sellaisia tilanteita vastaan.” Eli aivan kuin kukaan ei tarvitsisi niitä, jos ne olisivat siellä. Mutta minä tarvitsin niitä nyt, ja ne olivat menossa vanhaksi, joten tekisin kaikille palveluksen hankkiutumalla niistä eroon. Sehän oli pohjimmiltaan siivoamista, lääkkeiden imuroimista, hyödyllistä toimintaa. Mutta siihen liittyi myös ripaus kapinallisuutta, kielletyn hedelmän makua – ja kieltäjä oli mieheni, jonka tapa täyttää astianpesukone pitäisi kieltää rikoslaissa. Otin tabletit teekulauksen kera ja tunsin oloni heti paremmaksi. No, fyysisesti aika lailla entiseksi, mutta henkisesti koin samanlaista tyydytyksen tunnetta kuin päästessäni eroon turhista tavaroista. Sokerikuorutetut pillerit.

Paitsi... entä jos olisin allerginen Vicodinille? Se on amerikkalainen lääke, ja siellä lääkkeisiin pannaan erilaisia

ainesosia, kuten klooria ja torjunta-aineita. Vedin hihat ylös ja katsoin, näkyikö käsivarsissa ihottumaa, anafylaktisen sokin ensioireita, ja huomasin sitten, että kanan pohjalla lojuu ikivanhoja antihistamiineja – bingo. Otin niitä kolme niin että sain läpipainopakkauksen tyhjäksi, nakkasin sen sitten roskikseen ja arvelin, että jos ei muuta, niin ainakin tämä lääkecocktail varmaan turruttaisi vähän. Kutsuvieraslistalla näkemäni kirjaimet ja niistä muodostuva nimi tanssivat yhä silmissäni ja vihloivat kalloa kuin puukoniskut... tarvitsin lääkkeitä, jotta saisin ne mielestäni.

Kun lääkkeet oli otettu, aloin latoa aamiaistarpeita pöytään: murovalikoiman, jota ilman kaksoset eivät pääse käyntiin, ja pressopannun, jolla Robbie keittää aamutuimaan nauttimansa kahvin. Rakastan kahvia, mutta se tekee oloni hemmetin levottomaksi, joten olen luopunut siitä ja vaihtanut sen teen laimeampaan kofeiiniin. Viime aikoina on tuntunut, että reagoin tavalla tai toisella kaikkeen. Turvotuksella hiilihydraattien jälkeen, pahoinvoinnilla lihan jälkeen ja ilmavaivoilla kasvisten jälkeen. En voi juoda edes vesikulausta ilman että joudun käymään pissalla viiden minuutin välein. Joskus juon iltaisin viiniä vain kuivattaakseni elimistöäni, jotta minun ei tarvitse rampata yöllä tunnin välein vessassa ja säpsähdellä pimeässä vanhan talomme narinoita ja huminoita. Mutta viinistä tulee päänsärkyä. Parikymppisenä saatoin vetäistä pullollisen ja herätä seuraavana aamuna hymyilevänä, mutta nykyään pelkästään lasin näkeminen alkaa kiristää ohimoita. Turmion ennakointi. Mitä vanhemmaksi tulee, sitä useampi asia lakkaa olemasta hauska, ja siitä tulee

vain rasittava tehtävä. Musiikkifestarit, ulkomaanmatkat, karonkat – jonkun on aina varauduttava kaikenlaisiin satumuksiin ja selvitetävä sotku.

Päänsärky oli hellittänyt siihen mennessä, kun Robbie vähän seitsemän jälkeen tuli alakertaan keski-ikäisen miehen lycraunivormussa, valmiina pyöräilemään töihin. Oli turha kertoa hänelle lääkkeitä, hän oli luultavasti jo unohtanut niiden olemassaolon, ja asiasta syntyisi vain iso haloo. Samasta syystä en sanonut mitään haarukoista tai lautasista, jotka oli nakattu koneeseen miten sattui, niin että ne tulivat pesusta bolognese-tahraisina. Mieheni alkoi keittää kahviaan sikiöitä tutkivan laboratorioteknikon tarkkuudella ja keskittyneisyydellä, samalla kun minä laitoin kuppiin toisen teepussin ja otin kirjan käteen. Olen lukenut *Sokeaa surmaajaa* suunnilleen yksitoista vuotta enkä ole ikinä päässyt sivua 48 pidemmälle. Totta kai pesukone piippasi juuri kun sanat sumentuivat yhä kirvelevien silmiäni edessä. Nousin seisomaan.

”Anna olla, minä otan pyykki pois”, sanoi Robbie. Hän painoi mäntää hitaasti alas pyöriviin kahvinporoihin keskittyneenä. Kumpikin meistä tiesi, ettei hänellä ollut aikomustakaan tyhjentää pesukonetta. Teen sen mieluummin itse, sillä hän otti kerran märät vaatteet koneesta ja jätti ne kasaan keittiönpöydälle keräämään muruja siksi aikaa, kun meni hakemaan *New Europeanin* kynnyksimatolta. Eikä hän palannut enää takaisin.

Robbie ei laista tahallaan kotitöistä tai ole niitä miehiä, joiden mielestä ne ovat naisten hommia. Hän on vain hajamielinen ja parempi – luultavasti tarkoituksella –

muissa hommissa. Hän tuntuu rakentavan mieluummin hyllyjä 1600-luvun talon nurkkiin tai korjaavan jatkuvasti epäkunnossa olevaa boileria ja jättää minut huolehtimaan... no, kaikesta muusta. Ihmisillä on taipumus asettua tahattomasti vanhoihin rooleihin – koulusta soitetaan äidille, kun lapsi on sairas, ja putkiasentaja kertoo miehelle, että venttiili on rikki. Se saattaa ärsyttää, mutta on isompiakin asioita joista taittaa peistä, kuten yrittää saada Robbie suostumaan, että varaisimme lokakuussa syysloman ajaksi kivan lomamökin Cornwallista emmekä jotain surkeaa Airbnb-kämppää Ateenasta, jotta Robbie pääsisi käymään Parthenonin tempelissä. Jollain tasolla koneeseen laitettujen haarukoiden piikit kuitenkin pistelivät muistuttamalla, että oli minun tehtäväni kääntää ruokailuvälineet oikein päin, jotta ne puhdistuisivat kunnolla.

Aamupalaa seurasi tavanomainen hulabaloo saada kaikki hereille ja jalkeille, kiskoa Ethan sängystä ylös, käskeä Hazelia sammuttamaan suoristusrauta, pyyhkiä työtasot ja säännätä yläkertaan laittamaan naama jonkinlaiseen kuntoon, kauhistella silmäpusseja, iän ohimoille tuomia läiskiä ja nenän ympärillä näkyviä verisuonia. Takaisin alakertaan, täyteen ahdettu laukku käteen ja komennus kaikille panna vauhtia. Tietysti heti kun ulko-ovi oli sulkeutunut, minun oli palattava sisälle varmistamaan, ettei suoristusrauta ollut jäänyt päälle. Minun on tehtävä näin joka päivä – me asumme ihanassa vanhassa maalais-talossa, enkä todellakaan halua, että se palaa poroksi. Iki-vanhat sähköjohdot huolestuttavat minua jo sinällään ihan tarpeeksi.

Sama aamutoimirumba käydään miljoonassa muussa perheessä, emmekä me mitenkään eroa muista. Meissä ei ole mitään poikkeuksellista, ellei mukaan lueta kaksosia, joiden todennäköisyys on vain yksi kahdestasadastaviidestäkymmenestä. Vai onko se kaksi kahdestasadastaviidestäkymmenestä? Oli miten oli. Me olimme kaikki neljä ulkona ovesta kymmentä yli kahdeksan, ja minä istuin puoli yhdeksältä Bristoliin menevässä junassa. Kun palasimme koronapandemian jälkeen toimistolle, jokaisella oli hetken porrastettu työhöntuloaika, mutta jotenkin ne haihtuivat, ja Vincent alkoi taas pitää ysiltä alkavia palavereja, eikä kukaan, kaikkein vähiten minä, vastustellut. Elämä meni kuin Lontoon suuren palon jälkeen. Kun tuli oli polttanut kaiken maan tasalle, kaupunki luvattiin rakentaa entistä ehommaksi, hankkiutua eroon sekavasta asema-kaavasta ja suunnitella leveät kadut ruutukaavaan, mutta loppujen lopuksi kadut rakennettiin entisille paikoille samanlaisina kuin ennenkin. Sama päti oikeastaan kaikkeen. Suuret puheet kaiken muuttamisesta paremmaksi, vihreämmäksi ja reilummaksi eivät johtaneet mihinkään. Palattiin entiseen odottamaan seuraavaa tulipaloa.

Junassa yritin taas lukea kirjaa, mutta oloni oli unelias ja poissaoleva, luultavasti siksi että ottamieni tablettien vaikutus alkoi tuntua ja ne kirjaimet kieppuivat yhä silmissäni, joten annoin kirjan pudota syliin samalla kun satayksi abstraktia asiaa täytti pääni ja vaati huomiota. Ostoslistat ja vieraslistat; siivoaminen ja sotkujen selvittäminen; nauhat ja suoristusraudat; migreenit ja pomon sihteerit; silmäpussit ja henkiset taakat. Niin paljon tekemistä, niin monta

ympärilläni kiertelevää, haarukanpiikeillä pistelevää ihmistä, joita rauhoitella. Suljin silmät, avasin ne uudestaan ja tuijotin sitten tyhjyyteen mielikuvan ajelehtiessa silmissäni ja palatessa taas keskipisteeseen.

Silloin näin kotelon. Kotelon, jossa oli pommi.

Älä häiritse häntä tänään



#hyvänmielenkirjat

Tv-tuottaja, teini-ikäisten kaksosten äiti Clover Hendry tekee pyöreää päivää. Hän hoitaa kollegojensakin työt, antaa tun-
tuvan tipin huonolle kampaajalle ja toteuttaa vaativan äitin-
sä jokaisen toiveen. Päässä vilisevät tehtävä- ja ostoslistat.
Sitten koittaa päivä, jolloin hän oppii vihdoinkin sanomaan ei.



Aamu alkaa tavanomaisella kaaoksella. Clover on
hoitanut kymmeniä asioita jo ennen töihin lähtöään.
Junassa tapahtuu jotain, joka muuttaa päivän kulun,
ja ennen kuin huomaakaan, Clover on ottanut itsel-
leen vapaapäivän. Hän ei ole tänään tavoitettavissa.

Hän tekee juuri sitä, mikä sattuu huvittamaan, oli
se sitten anastetulla ruohonleikkurilla huristelua,
kuvitteellisen alpakan kanssa kävelyä tai kipeän
menneisyyden kohtaamista.



Beth Morreyn *Clover Hendry vaihtaa vapaalle* on huumorin ja oi-
vallusten siivittäjä lukuelämys, josta jää voimaantunut olo pitkäksi
aika.

